

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1XEObd/10/2022
Identifikačné číslo spisu:	8204114116
Dátum vydania rozhodnutia:	27.09.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Miroslava Janečková
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:8204114116.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a členiek senátu JUDr. Jany Hullovej a JUDr. Eriky Čanádyovej v exekučnej veci oprávnenej POHOTOVOST', s.r.o., so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 25, IČO: 35 807 598, proti povinnej A. C., nar. X. F. XXXX, bytom v D., G. č. XX, o vymoženie 232,36 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 3Er/279/2004, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove č. k. 26CoE/59/2014-63 z 28. októbra 2014, takto

rozhodol:

- I. Návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania z a m i e t a.
- II. Dovolanie oprávnenej o d m i e t a.
- III. Povinnej nárok na náhradu trov dovolacieho konania n e p r i z n á v a.

Odôvodnenie

1 Okresný súd Bardejov (ďalej aj „súd prvej inštancie“) prvou a druhou výrokovou vetou uznesenia č. k. 3Er/279/2004-33 z 2. septembra 2013 nepripustil vstup Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, so sídlom v Prešove, Námestie legionárov č. 5, IČO: 42 176 778, do konania ako vedľajšieho účastníka na strane povinnej a zároveň exekúciu vedenú na základe notárskej zápisnice, ktorú bližšie špecifikoval v odôvodnení uznesenia ako neprípustnú zastavil podľa § 57 ods. 1 písm. a/ zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení účinnom v čase rozhodovania súdu (ďalej len „Exekučný poriadok“). Vychádzal zo zistenia, že oprávnená a povinná uzavreli zmluvu o úvere, súčasťou ktorej bolo aj splnomocnenie, ktorým povinná splnomocnila advokáta Mgr. Tomáša Kušníra na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu, t. j. aby v jej mene uznal záväzok z úveru tak, aby sa notárska zápisnica stala vykonateľným titulom pre súdny výkon rozhodnutia, resp. pre exekúciu. Dňa 3. apríla 2004 bola notárkou JUDr. Jarmilou Kováčovou spísaná notárska zápisnica, kde za povinnú konal a zápisnicu podpísal advokátsky koncipient Mgr. Bruno Žlnay na základe substitučného

plnomocenstva udeleného Mgr. Kušnírom. Ten v mene povinnej uznal dlh v plnom rozsahu čo do základu aj výšky a zároveň vyhlásil, že dlh, ktorý je opísaný v notárskej zápisnici, povinná splatí v lehote do 13. apríla 2003, v opačnom prípade vyjadril súhlas s použitím notárskej zápisnice ako exekučného titulu.

2 Ohľadom splnomocnenia zahrnutého do úverovej zmluvy dospel súd prvej inštancie k záveru, že uznanie dlhu bolo udelené v čase, keď žiadny dlh neexistoval, pričom v danom čase nebolo zrejmé, či vôbec dôjde k porušeniu záväzku dlžníkom. Splnomocnenie preto považoval za neurčité, všeobecné a absolútne neplatné.

3 Predmetnú plnú moc v spotrebiteľskej úverovej zmluve považoval súd prvej inštancie za neplatnú tiež z dôvodu existencie rozporu záujmov medzi splnomocnencom a splnomocniteľom. Zdôraznil, že povinná pri uzatváraní zmluvy o úvere nemala možnosť voľby zástupcu, keďže táto obsahovala vopred pripravenú predtlač splnomocnenia s menom Mgr. Kušníra ako splnomocnenca. Týmto bol spochybnený základný predpoklad pri udelení plnej moci, a to slobodná vôľa konajúcej osoby pri voľbe splnomocnenca. Splnomocnenec sám určil lehotu na zaplatenie dlhu, na čo nebol oprávnený, z čoho vyplýva, že v skutočnosti nehájl záujmy dlžníka ako splnomocniteľa, ale záujmy veriteľa, ktorý ho sám určil za splnomocnenca vo vopred pripravenej zmluve. Na základe uvedeného súd prvej inštancie uzavrel, že vzhľadom na neplatnosť plnomocenstva, notárska zápisnica nespĺňa podmienky vykonateľného exekučného titulu, teda nie je spôsobilým exekučným titulom. Preto podľa § 57 ods. 1 písm. a/ Exekučného poriadku v znení účinnom v čase rozhodovania súdu exekúciu ako neprípustnú zastavil.

4 Na odvolanie oprávnenej Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“) prvým výrokom uznesenia č. k. 26CoE/59/2014-63 z 28. októbra 2014 uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o zastavení exekúcie ako vecne správne potvrdil podľa § 219 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“). Samostatným výrokom zamietol návrh oprávnenej na prerušenie konania. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že predmetná notárska zápisnica nie je spôsobilým exekučným titulom, rovnako ako s odôvodnením napadnutého uznesenia, na ktoré v celom rozsahu odkázal. Už len na zdôraznenie správnosti odôvodnenia dodal, že Mgr. Bruno Žlnay na základe substitučného splnomocnenia nemohol pred notárom platne vyhlásiť uznanie záväzku z úverovej zmluvy a súhlas s vykonateľnosťou notárskej zápisnice, a to pre rozpor záujmov zástupcu a zastúpeného. Poukázal na to, že zástupca konal zákonom nedovoleným spôsobom, ak podpísal zápisnicu za povinnú. Jednalo sa o neplatné splnomocnenie, ktoré povinná ani nemohla kedykoľvek odvolať, ako na to poukázala oprávnená, pretože neplatný právny úkon nie je možné odvolať. Uvedené závery o neplatnosti splnomocnenia majú za následok záver o neprípustnosti exekúcie, preto ju súd prvej inštancie správne zastavil.

5 Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podala oprávnená dovolanie, v ktorom uviedla, že: 1. súdy oboch inštancií rozhodli „nad rámec zverenej právomoci“ (§ 237 písm. a/ OSP), 2. ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania (§ 237 písm. b/ OSP), 3. súdy opätovne konali vo veci, v ktorej sa už právoplatne rozhodlo (§ 237 písm. d/ OSP), lebo vykonateľnosť exekučného titulu už bola právoplatne posúdená pri poverení súdneho exekútora, aby vykonal exekúciu, 4. oprávnenej sa odhala možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ OSP) tým, že súdy nezohľadnili jej námietky, konali bez pojednávania a dokazovania a nerešpektovali jej právo na to, aby jej právna vec bola rozhodovaná na základe správneho právneho základu, súčasťou ktorého je aj výklad práva Európskej únie, 5. konanie súdov je postihnuté inou vadou, majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ OSP) a 6. napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ OSP). Oprávnená (ďalej aj „dovolatelka“) žiadala, aby dovolací súd zrušil napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a tiež ním potvrdené uznesenie súdu prvej inštancie a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň žiadala, aby bolo dovolacie konanie prerušené podľa § 109 ods. 1 písm. c/ OSP a Súdnemu dvoru Európskej únie boli predložené prejudiciálne otázky, ktoré bližšie špecifikovala v podanom dovolaní. Oprávnená súčasne podala návrh na odklad vykonateľnosti uznesenia Krajského súdu v Prešove č. k. 26CoE/59/2014-63 z 28. októbra

2014, nakoľko neodložením vykonateľnosti napadnutého uznesenia vznikne dovolateľke značná ujma na právach, a to najmä preto, že dôjde k právoplatnému a definitívnemu zastaveniu exekúcie na podklade súdneho rozhodnutia, ktoré vykazuje závažné právne nedostatky.

6 Zo spisu vyplýva, že dovolanie oprávnenej bolo podané 11. decembra 2014. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“), ktorý v ustanovení § 473 zrušil zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 CSP, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovskej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany (§ 470 ods. 2 CSP). Konanie začaté do 30. júna 2016 na vecne, miestne, kauzálna a funkčne príslušnom súde podľa predpisov účinných do 30. júna 2016 dokončí súd, na ktorom sa konanie začalo (§ 470 ods. 4 CSP). S účinnosťou od 1. júla 2016 bol tiež novelizovaný Exekučný poriadok (zákonom č. 125/2016 Z. z. o niektorých opatreniach súvisiacich s prijatím Civilného sporového poriadku, Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku a o zmene a doplnení niektorých zákonov), keď za § 9 boli vložené nové § 9a a § 9b, ktoré upravujú použitie ustanovení Civilného sporového poriadku v exekučnom konaní. Podľa § 9a ods. 1 Exekučného poriadku, ak to povaha veci nevylučuje, v konaní podľa tohto zákona sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku. Podľa § 9a ods. 4 Exekučného poriadku, na účely tohto zákona sa pojmy strana a spor vykladajú ako účastník konania a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

7 Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd funkčne príslušný na dokončenie predmetného dovolacieho konania (ďalej aj „dovolací súd“), ktoré sa začalo do 30. júna 2016 (§ 470 ods. 4 CSP), po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka exekučného konania, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade s ustanovením § 429 ods. 1 CSP, najprv skúmal, či je dôvodný návrh oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ OSP.

8 V zmysle návrhu oprávnenej mal dovolací súd predložiť Súdnemu dvoru Európskej únie na rozhodnutie prejudiciálne otázky nasledovného znenia:

„1./ Je možné za neprijateľnú zmluvnú podmienku považovať aj jednostranný právny úkon spotrebiteľa, ktorý má možnosť kedykoľvek odvolať a ktorým dobrovoľne splnomocnil fyzickú osobu na spísanie notárskej zápisnice ako exekučného titulu, teda aby v jeho mene uznal v rámci zmluvy o úvere dlh do výšky vzniknutej pohľadávky a jej príslušenstva, a na tomto základe zamietnuť exekúciu pohľadávky plynúcej z tejto zmluvy?

2./ Je v súlade s čl. 17 a čl. 47 Charty základných práv Európskej únie také rozhodnutie vnútroštátneho súdu, ktoré aplikujúc vnútroštátne procesné aj hmotnoprávne ustanovenia s odkazom na smernicu 93/13/EHS zabráni reálnej vymožitelnosti existujúcej pohľadávky veriteľa voči spotrebiteľovi?“

9 Svoj návrh na prerušenie dovolacieho konania oprávnená odôvodnila tým, že Súdnemu dvoru Európskej únie by mala byť daná príležitosť, posúdiť exekučné konanie týkajúce sa záväzkových vzťahov v rámci spotrebiteľských zmlúv komplexne tak, aby účastníci konania boli zbavení právnej neistoty vyplývajúcej z doterajšieho výkladu únieového práva a následnej aplikácie vnútroštátnymi súdmi Slovenskej republiky.

10 Obligatorne prerušenie konania na účely podania prejudiciálnych otázok Súdnemu dvoru Európskej únie upravuje aj Civilný sporový poriadok, a to v ustanovení § 162 ods. 1 písm. c/, podľa ktorého súd konanie preruší, ak podal návrh na začatie prejudiciálneho konania pred Súdnym dvorom Európskej únie podľa medzinárodnej zmluvy, t. j. podľa článku 267 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (pôvodný článok 234 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva). Podľa § 438 ods. 1 CSP je toto ustanovenie možné primerane aplikovať aj v dovolacom konaní.

11 K podobnému návrhu oprávnenej na prerušenie dovolacieho konania sa už Najvyšší súd Slovenskej republiky vyjadril vo viacerých iných skutkovo a právne obdobných právnych veciach, v ktorých tá istá oprávnená vystupovala v procesnom postavení dovolateľky. Ako príklad je možné uviesť rozhodnutia z 22. augusta 2013 sp. zn. 4Cdo/24/2013, z 21. augusta 2013 sp. zn. 5ECdo/40/2013, z 26. júla 2013 sp. zn. 2ECdo/63/2013, z 9. júla 2013 sp. zn. 4Cdo/326/2012 a z 3. júla 2013 sp. zn. 3Cdo/34/2013, na ktoré dovolací súd v podrobnostiach poukazuje s tým, že s právnymi závermi v nich vyjadrenými sa stotožňuje aj v preskúmvanej veci, pre účely ktorej opakuje, že Súdny dvor Európskej únie má právomoc vydať rozhodnutie o prejudiciálnych otázkach, ktoré sa týkajú: a/ výkladu zmlúv; b/ platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Európskej únie. Pokiaľ ale procesný postup súdov vo veci, v ktorej sa navrhuje prerušenie konania podľa § 162 ods. 1 písm. c/ CSP, má podklad v aplikácii vnútroštátneho práva, nie je žiadny dôvod na prerušenie konania. Dovolací súd vzhľadom na to nedôvodný návrh na prerušenie konania zamietol.

12 V ďalšom Najvyšší súd Slovenskej republiky bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 CSP časť vety pred bodkočiarkou) skúmal, či oprávnenou podané dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je prípustné napadnúť týmto opravným prostriedkom.

13 Vzhľadom na prechodné ustanovenie § 470 ods. 2 CSP, podľa ktorého právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované, dovolací súd prípustnosť dovolania oprávnenej posudzoval v zmysle ustanovení § 236 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2014, teda procesnej úpravy platnej a účinnej v čase, keď oprávnená toto dovolanie podala. S prihliadnutím na dátum podania dovolania (11. decembra 2014) dovolací súd pri skúmaní prípustnosti dovolania oprávnenej neaplikoval ustanovenia novely Občianskeho súdneho poriadku uskutočnenej zákonom č. 353/2014 Z. z., ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2015, konkrétne ustanovenie § 237 ods. 2 OSP, podľa ktorého dovolanie podľa § 237 ods. 1 OSP nie je prípustné proti rozhodnutiu v exekučnom konaní podľa Exekučného poriadku. Dovolací súd napriek absencii prechodného ustanovenia k úpravám účinným od 1. januára 2015, v zmysle ktorého by právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred nadobudnutím účinnosti predmetnej novely, mali ostať zachované, považoval tento svoj postup za súladný s ochranou legitímnych očakávaní dovolateľky (ako súčasti práva na spravodlivý proces), že spôsob prejednávania jej dovolania sa bude riadiť právnou úpravou platnou v čase začatia dovolacieho konania.

14 V danom prípade ide o dovolanie podané v obdobnej veci, aká už bola aspoň v piatich prípadoch predmetom konania pred dovolacím súdom na základe skoršieho dovolania tej istej dovolateľky - viď konania vedené na Najvyššom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. 4Cdo/326/2012, 1Oboer/216/2014, 1Oboer/235/2014, 1Oboer/253/2014, 1Oboer/287/2014. Dovolací súd sa s odôvodneniami rozhodnutí, ktoré boli vydané v týchto konaniach, v celom rozsahu stotožňuje a poukazuje na ne, a preto ďalšie dôvody už neuvádza (§ 452 ods. 1 CSP).

15 Vzhľadom k tomu, že v dovolacom konaní sa nepotvrdila existencia procesných väd tvrdených dovolateľkou (§ 237 písm. a/, d/, f/ OSP) a nevyšli najavo ani iné vady konania uvedené v § 237 OSP, pričom prípustnosť dovolania nevyplyva ani z § 239 OSP, dovolací súd podľa § 447 písm. c/ CSP odmietol dovolanie oprávnenej ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. Nakoľko dovolací súd dovolanie odmietol, nepovažoval za dôvodné rozhodovať o návrhu na odklad dovolaním napadnutého rozhodnutia.

16 Povinnej ako úspešnej účastníčke dovolacieho konania vznikol voči oprávnenej nárok na náhradu trov dovolacieho konania (§ 255 ods. 1 CSP v spojení s § 453 ods. 1 CSP). Keďže však podľa obsahu spisu povinnej v dovolacom konaní preukázateľne žiadne trovy nevznikli, Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade s článkom 17 základných princípov Civilného sporového poriadku, zakotvujúcim procesnú ekonomiu, povinnej náhradu trov dovolacieho konania nepriznal (k uvedenému porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. februára 2018 sp. zn. 7Cdo/14/2018, publikované v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR pod č. R 72/2018).

17 Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný žiadny opravný prostriedok.